

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	8 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Égészévre . . .	12			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre . . .	6			
Égészévre . . .	20			

ROSTA.

Ma este a szabadelvű párt értekezletet tart. Ez elé Tisza István szövegezésében határozati javaslatot terjesztenek, melyben a párt kimondta, hogy a párt támogatására nem számíthat semmi olyan terv, amely az alkotmányos kormányzástól való eltérést jelenti.

De a szabadelvű párt évtizedek óta az alkotmányos kormányzás egyik sarkalatos tételül hirdeti a többségi elv föltétlen érvényesülését.

A szabadelvű pártnak tehát, ha igazán alkotmányosan akar eljárni, arra kell törekednie, hogy vagy követelje a többségre jutott ellenzék kormányzással való megbízását, vagy — szerezzen magának újra többséget.

* * *

Hivatalnok-miniszterium . . . államisükségletek megszavazása . . . Katona és pénz folyvást csak ezt emlegetik, akik a békés kibontakozást úgy képzelik, hogy a nemzet adjon meg mindent, de ne kapjon semmit!

Az ember valóban nem tudja elképzelni, hová tette a józan esztét, aki nem röstelt ilyen irányu kibontakozás lehetőségével bibelődni.

Hiszen a helyzet ma már odáig élestedt, hogy az életképes és élni akaró és élni tudó nemzetre rá akarják a halálos ítéletet erőszakolni, sőt ráadásul még azt követelik: válasszon a nemzet, milyen halállal óhajt kimulni az árnyékvilágból, — vajjon golyó vagy akasztófa tetszik-e inkább?

Azt hiszem erre már igazán ideje kimondani az ismert Tisza-féle parlamenti mondást: Legyen vége a komédiának!

* * *

Utoljára kisül, hogy valóban kötéllal szeretnék fogni az új kormányt; de — senki sem áll kötélnek!

Milyen szomorú szatirája is ez a mostani gyászos huzavona a mi silány kis alkotmányosdi életünknek!

Amíg csak sarkantyupengés, darutoll, eifra dolmány, pitykegomb, kaeskaringsujtás a mi nemzeti önállóságunk: akár rekedt vagy félholtá ordíthatjuk magunkat az éktelen hazafiaskodásban!

De mihelyt az ünnepi diszmagyarhoz kardot is követelünk, igazi, éles kardot, melyet a hüvelyéből kihuzni, villogtatni s el-

lenségeink szívébe döfni lehet: vége a barátságának! — magyar, alázd meg magadat és ne merészelj ilyesmirel álmodozni!

Hát ime ez a magyar alkotmányosdi játék!

Meggondolási idő.

Megingott az udvar utolsó támasztéka, a szabadelvű párt is. Kezdi belátni, — amit más már régen tud — hogy nem országgyűlési pártokkal kerültek szembe, hanem magával a nemzettel. S ez már nagy dolog még az ő szemükben is, mert a nemzet fizet adót, ő adja a katonát és — ő csinálja a történelmet, legalább is annyira, mint ökegyelmességeik. Végre tehát nem ellenféllel, hanem fölöttük álló hatalommal ütköztek össze. S ez dönti el a jelenlegi válság sorsát.

A királyi hatalom kisebb, mint a nemzet hatalma. A mindennapos életben mégis nagyobbak látszik. A királyi hatalom szervezete kitűnő. Athatja s uralja az egész országot. Mindenütt jelen van s lélezkzik a polgárok gondolkodásában is. Egy szó, egy parancs igazgatja, mint Jupiter szemöldöke az Olimpust. Ezzel szemben a nemzet ereje a mindennapi életben holt töke. Eleven ereje csak a parlamenti pártok tevékenységében, a sajtóban, ad hoc gyűléseken s tüntetéseken pezseg. Hatalom ez is, de szervezetlen: árral, dagálylyal, akár a tenger. Ezen könnyű diadalmasan áthaladni a királyi hatalom gályájának, habár ellenséges szelekkel is, mert kormányzata kitűnő és a tekintély gőzgepe szét-hasítja az előzúgó, hánykódó habokat.

Most azonban a királyi hatalom a nemzeti erő elementáris kitérésével találkozott. A január 26-iki választás csak egy lezúgó vihara volt a nemzet erő-kitérésének. A dicső gálya, amely közepes viharokon erőteljes gépével és ügyesen forgatott vitorláival áthajózott, zátonyra vettetett az elemi orkán ereje által, vagyis — politikai műkifejezéssel élve — a helyzet ezidőszert holt ponton vesztegel.

Ha a politikai meghatározás helyes — s pedig az — akkor a nemzeti küzdelemnek máris igen nagy eredményét

jegyzi föl a történelem. Ha más eredménye eddig nincs, mint hogy a királyi hatalom megbénított, az a hatalom, amely utját állta eddigi érvényesülésének: már magában véve ez is nagy eredmény. Nem féleredmény, hanem az egész eredmény fele. A másik felének elérése tisztán a nemzet akaraterejétől és elszántságától függ.

Kizártnak kell tekinteni a törvénytelen és alkotmányellenes kísérleteket. A szabadelvű párt hazafiasságának felülkerekedésével ezek a kísérletek a pusztaság lehetőség utolsó eszközei is elvesztenek. Rendeletekkel nem lehet kormányozni Magyarországon, mert sem az nincs, aki aláírja, sem az, aki végrehajtsa azokat. Mi több, a nemzeti többségű képviselőház maga ellentáll és meghiusít minden ilyen kísérletet. Nem kell tehát félni az abszolutizmustól!

A válság elhúzása? Elhúznák, ha lehetne. De nekik sietős a dolog. Az ujonc és a pénz senkinek sem kell jobban, mint éppen a nagyhatalmi állásnak. S utóvégre most nem a nemzet obstruál, mert hiszen az országgyűlés többsége kész mindent megszavazni, ha programja elismertetik. Hogy pedig egy monárkikus országban maga a fejedelem akadályozza meg tartósan az adószedést és a katonasorozást: már erre igazán nem mutat föl példát a történelem, mert olyan monárkia még nem volt, aki a saját életföltételeit szándékosan megvonta volna magától.

Ha ebben a válságban a megoldás csak úgy lehetséges, ha valamelyik küzdő fél enged: úgy ennek az engedő félnek a királyi hatalomnak kell lennie. Ez jutott zátonyra s vele szemben a nemzeti akarat már is sikerrel működött. S amannak kell engednie, mert hatalmának eszközei: a pénz és a fegyveres erő egészen és kizárólag a nemzetten függnék. Meghódított s megszállva tartott tartományban talán lehetne szuronnyal behajtani az adót s erőszakkal zászló alá vinni a fiatalságot. Nemzetállamban ez lehetetlen. S lehetetlen éppen Magyarországon, ahol a nagyobb és győztesesebb erő most éppen maga a nép.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosi tudósok ajánlására, tüdőbetegségek, légzőszervek vesebetegségei, mint hathatós szer-
hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.
Emlékeztetünk arra, hogy a köpetet és meggyújtott éjjeli izzadást. — Kellemes szaga jó és emellett a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban átlagosan 4-5 kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg a lenti céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc)

A válság elhúzódása tehát senkit aggodalomba ne ejtsen. Nem más az, mint megfontolási idő, amelyet a nemzet az udvarnak engedélyezett. S ha a gondolkozási idő április 4-ikéig — lehet: akkor kénytelenségből fogják megadni azt, amit addig megadhatnának önként.

Ilyen megalázást bizonyára nem tervez az udvar. De ha arra kerülne a sor, a nemzet, sajnálattal bár, de teljességgel fogja az önmaga iránt való kötelességét.

A református zsinat.

A református zsinat tegnap délelőtt folytatta tanácskozásait Bánffy Dezső báró főgondnok és Kun Bertalan püspök elnökelete alatt.

Miután Segesdy Ferenc felolvasta a tegnapi ülésről szóló jegyzőkönyvet, Bánffy Dezső báró elnök jelentette, hogy Vay Béla báró zsinati főgondnok a zsinatról el távozott, helyét Meczner Béla, a kerület legidősebb gondnoka foglalja el. Meczner Béla zsinati rendes tag helyébe pedig Szalay László póttagot hívják be.

A zsinat ezután rátért a törvénytervezet folytatásának tárgyalására. Következett a tervezetnek a lelkészválasztásról szóló fejezete, amelyet Sass Béla ajánlott néhány magyarzó szó kíséretében a zsinat figyelmébe. Kéri a fejezetnek általánosságban, a részletes vita alapjául való elfogadását.

Meczner Béla nem ért egyet a lelkészválasztásról szóló rész alapgondolatával, amely az osztályozott és minősítési lelkészválasztás mellett foglal állást. Ő a szabad és korlátlan lelkészválasztás híve s ennek a meggyőződésének már a bizottságban és a konventen is kifejezést adott. Tapasztalásból vett példákkal igazolja, hogy az osztályozási rendszer a választások alkalmával úgy sem érvényesül sohasem. Hangsúlyozza, hogy azóta, amióta a szabad lelkészválasztást eltörölték, sokkal kevesebben mennek ifjaink közül a lelkészi pályára. Indítványozza, hogy a zsinat fogadja el elvi alapul a szabad

lelkészválasztást s a tervezetnek ezt a részét adja vissza a bizottságnak azzal az utasítással, hogy a fejezeteket dolgozza át, alapul véve a szabad lelkészválasztást.

Baksay Sándor püspök szégyenparagrafusnak mondja azt, amely a lelkészválasztást az egyházak osztályozásához és a jelelték minősítéséhez köti. A külföldön ez a rendszer sehol sem divik, miért volna nekünk szükségünk rá? Az egyházak osztályba sorozásának semmi értelme nincsen. Debrecen marad Debrecen, ha az utolsó osztályba sorozzák is. Er Tarcsa pedig marad Er Tarcsa, ha az első osztályba sorozzák is. A minősítésbe csak akkor nyugodnék bele, ha ez kvalifikáció lenne és nem klasszifikáció. Indítványa az, hogy a javaslatot újabb szerkesztés végett adják vissza a bizottságnak.

Baki István a szabad lelkészválasztást némi korlátok közé kívánja szorítani. A tanácskozás folyik.

A nagy válság.

március 28.

A király tegnap délelőtt tíz órakor Tisza István gróf kormányelnököt fogadta, majd pedig fél órával később Szögyény Marich László berlini nagykövetünket.

Szögyény-Marich László ezután Andrássy Gyula grófot kereste fel, a kivel hosszabb ideig tanácskozott.

A királyi audencia után Szögyény-Marich László ezeket mondotta e sorok írójának:

— Ma is audencián voltam, és ismét lehetem azt, a mit tegnap mondtam, hogy sohasem voltam mint kabinetalakításra megbízott kombinációban és nem szerepek mint homo regius sem. Holnap egyébként vissza utazom Berlinbe.

A helyzet ezek szerint ma sem változott. Egynémely lap bécsi forrásból azt írta, hogy hivatalnok-miniszteriumra van kilátás, a melynek elnöke Tarkovich István államtitkár volna.

Értésülésünk szerint ez sem egyéb merő kombinációnál, mert hiszen, a ki a helyzetet ismeri, tudhatja, hogy ilyen alapon szürke hivatalnok-miniszterium sem oldaná

meg a helyzetet. Így nyilatkoztak egyébként tegnap a szabadelvűpártban is.

Politikai körökben egy államférfiúnak érdekes kijelentését kolportálták ma. Ez az államférfiu legutóbbi audencián ezeket mondotta volna a királynak:

— Felsőged csatát vesztett és ennek számláját éppúgy fizetnie kell, mint a cárnak a mukdeni vereséget!

A politikában általános bizonytalanság uralkodik. A legbeavatottabb politikusok is sötétben tapogatóznak. Ideiktatjuk azt a hiresztelést is, hogy a király Andrássy Gyulát is, Wekerle Sándort is ujjal fogja fogadni.

Tény csak egy van: a Tisza kormány április 4-én már nem akar hivatalban lenni. Megirtuk azt már tegnap, valamint megirtuk azt is, hogy tiszta hivatalnok-miniszteriumra is gondolnak, Ilyen miniszterium listájára gondolni még korai, mert egyelőre még három irányzat küzd a trón körül és a király még nem döntött, hogy melyikhez csatlakozik. Az egyik irányzat a koalíciós pártoké, kik egyszerűen várják, hogy Andrássy Gyula kapjon a közös program alapján megbízást a másik irányzat Tiszáéké, kik a tiszta hivatalnok-miniszterium ré-én szabadulni akarnak a kormányzás terheitől és a harmadik a Khuenbe oltott bécsi irányzat, mely Khuen elnökelete alatt képzel olyan kormányt, mely mindenre képes, elnapolásokra, házfelosztásra és az országnak rendletekkel való kormányzására is.

Az ellenzéki szövetség számos tagja ma is azt hiszi, hogy a király még április 4-ike előtt engedni fog; egyes vérmesebb képviselők azt is tudni vélik, hogy a király Andrássyt holnapra ismét hivatja és hogy most már meg lesz a megegyezés: szombatra Andrássy már meg is kapná a megbízást a kormány megalakítására. Jó volna, ha így lenne; lehet, hogy így lesz; de vajjon így lesz-e tényleg, azt ma maga a király sem tudná megmondani.

Hogy meglesz-e április 4-ére a Khuenkormány? Bajosan. Ha nem lesz koalíciós kabinet, előbb vagy utóbb rá fog kerülni a sor Khuen álmainak megvalósítására; de az országgyűlés megnyitáig alig. Ennek a sza-

Fiu! . . .

Irtá: Szántó Kálmán.

Rántott egyet a diszmagyarja mentelancin, fényes szemével körülnézett az ünnepiesen öltözött dámák seregén s a polgármester ur széles lendülettel befejezte beszédét:

— Igen, mélyen tisztelt hölgyeim, a szeretet alkotta mindezt, az a szeretet, melynek finom és gyöngéd ereje nagyobbakat tud alkotni, mint aminőket a gyűlölet bőszen védelye rombolni tud; az a szeretet, mely már eddig is világokat teremtett és világokat tart fenn és melynek bükköre sohasem esodálatosabb, mint ha futását a szeretet kimeríthetetlen forrása, a női szív irányítja. E esodálatos erő, a női szív előtt kívánt meghajolni e nemes város tanácsa is, midőn székháza disztermet a mélyen tisztelt Nőgyűlés jubiláló közgyűlésére átengedte s engemet megbízott, hogy hódolatának szerény tolmácsa legyek e diszes hölgykoszoru előtt. Es én annál szivesebben ragadtam meg ezt az alkalmat, mert bármintek legyenek egyébként az én gyarlóságaim, azt mindenki tudja rólam, hogy a női szív mindenkor legfőbb tisztelem tárgya volt s a női befolyást mindenkor olyannak tekintettem, mely hivatva van családban, társadalomban és közéletben is egyformán nemesítő hatást gyakorolni.

A beszéd nem hiába volt ilyen magasröptű, roppantul tetszett s hangos tetszésvívajban ért véget. A rend egyszerre felbomlott s az asszonyok seregestül tódultak az emelvényhez a polgármester urnak gratulálni.

Egy kis pisze, akinek teli keblén piros másliis fehérselyemderék feszült, szinte ösztörte magát, hogy mosolygós arcával elsőnek érjen hozzá. A tisztí főorvos felesége volt, akinek öreges ura mostanában sokat betegeskedett s emiatt ideges reszketésben várta a rég ígértett Ferenc József rendet. Ragyogó arccal s áradozó készséggel tört ki belőle a lelkesedés, mihelyt szóközelre ért:

— Másutt csak hadd legyenek aranytollu főjegyzők, ilyen demosthenesi polgármestere szomban csak Arokhát városának van az országban.

— Ilyen bájos főorvosnéja pedig még a kapcsolt tartományoknak sincs. Tulajdonképpen miért is nem magát küldi inkább az öreg doktor maga helyett? Egy pillantásától minden beteg felgyógyulna.

A törvényszéki elnök felesége — kuriai birói rangban — megvárta, míg lezajlik az első áradat. A polgármester urnak csak egy oldalmozdulatot kellett tennie, hogy eleibe kerüljön a fehér méltóságának. Fehér, mert szinte hivalkodva mutogatta tiszta fehér haját, melyet az irigyek nem átalottak parókának gyanusítani.

— Más képe lenne a világnak polgármester ur, — mondá kegyes hangon, — ha mindenki a most hirdetett szeretet elveit vallaná.

— És vallaná mindenki, azt hiszem, méltóságos asszonyom, ha ilyen környezet hatása alá kerülne, mely az elveknek megvalósulása.

E pillanatban a huszár, ki eddig az ajtót őrizte, megrántotta hátulról a polgármester ur mentéjét:

— Jelentem alásan polgármester ur, már a harmadik embert szalajtják hazulról ezzel a cédulával. Eddig nem mertem háborgatni.

A polgármester ur mosolygós arca egy pillanatra elhidegült, míg a papirost átvette s futó bocsánatkéréssel elfordult, hogy elolvassa. Csak egy ceruzával irt sor állt rajta: Fiu. El és hatalmas. Az apjára ütött.

A polgármester végigrezsent, míg elolvasta s nagy feje belevörösödött. Mikor leeresztette a papirost, egy pillanatra s szeme is becsukódott s a sötétben ki tudja, hova nézett.

Mire fölnyitotta, Bereginé állt előtte, akinek az ura nagyszáju ügyvéd s a függetlenségi párt vezérelnőke volt. Különben se szerette az asszonyt, akinek nem lehetett hizelegni s szeretett is volna magára lenni egy percig, de nem kerülhette el.

— Milyen kár, hogy szegény Vera nem hallhatta ezeket az édes szókat, hogy épült volna ő is tőlük!

— Tudja nagyság, hogy már hetek óta nem járhat ki, megyek is s megnézem, mit csinál.

— Csak tán nincsen rosszul? — kérdezte az asszony igaz megdöbbenéssel.

— Dehogy . . . csak el akarok osonni észrevétlenül s majd visszajövök még a gyűlés folyamán.

A polgármester ur lakása tán két utcányira volt, de azért a hires arokháti négyes az ezüstszerzámval ott várta a városháza előtt.

Fütyös, szitalós őszi zimankó fogadta odakinn. Összehuzta magán a bársonymentét, amint a kocsiban helyet foglalt. Most

badelvüpart holnap érkezte fogja utját vágni. A kigondoló bizottság még nem fejezte be munkáját, nem készített még részletes programot, talán nem is fog készíteni, hanem máris megállapította azokat az elvi alapokat, melyeket Tisza István holnap a szabadelvüpartnak elfogadásra fog ajánlani.

Ezek az elvek az eddigi tanácskozás eredményeképpen ilyenformán szűrődtek le:

1. A kormányalakítás dolgában a szabadelvüpartnak semmi missziója nincsen — Egyrészt respektálni kell a korona kinevezési jogát, másrészt az új többséget, hogy a maga politikájának érvényt szerezhessen. A kormányválságnak csakis és kizárólag a korona és a koalíció az alkotmányos tényezői, a szabadelvüpartnak csak a passzív szerep jut, hogy bevárja a kormányválság megoldását s az új kormány programjához mérje a magáét és teljesíti vele szemben a parlamentben a maga törvényhozó, bíráló és elpropagáló tisztjét. Szabadelvü kisebbségi kormányról nem lehet szó; ezt kizárja a nemzet verdiktje.

2. A szabadelvüpart alkotmányos és nemzeti missziója a mai áramlattal szemben intakt tisztaságában fentartani a nemzeti és szabadelvü politikát hatvanhetes alapon, hogy a nemzetnek, mikor ismét választ, választása is legyen és visszatérhessen mohó és könnyelmű előrehaladás után a józan, gyakorlati és biztosabb politikára.

3. A szabadelvüpart nemzeti politikája nem átmenet a függetlenségi politikához, mert betetőzésül nem a perszonáluniót, hanem a Deák Ferenc kiegyezése alapján erősödő nemzeti Magyarországot óhajtja.

Igy fogja a szabadelvüpart holnap a maga álláspontját körvonalozni. Ebből tehát az folyik, hogy nemcsak a párt mint olyan, hanem egyetlen tagja sem — ha a párban akar maradni — nem alakíthat kormányt; hogy a párt a koalíciós kormánnyal szemben ellenzékbe megy és esetleges hivatalnok-minisztériummal szemben várakozó álláspontra helyezkedik. Az utóbbi támogatására megvan a hátsó ajtó abban, hogy a párt egyrészt a király kinevezési jogát respektálja.

Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: Az Extrablatt ma reggeli kiadása berlini levelet

közöl, mely a magyar válsággal foglalkozik. Állítólag jól beavatott forrásból veszi azt a hírt, hogy a koalíciós kormány katonai engedmény alapján létre fog jönni. Az engedmények volnának: elvi kijelentés, mely elismeri a magyar nemzet jogát a magyar vezényleti nyelvre! behozatali határidő nincs, vagyis a jog egyelőre papirosjog. A katonai bíráskodás a hadsereg magyar részében magyar lesz. A magyar ezredek magyar zászló és jelvényt kapnak. Az ujoncokat ugyanolyan módon fogják felesketni, mint a honvédujoncokat. A levelező szerint ezek mellett az engedmények mellett lesz koalíciós többség, mely bele fog nyugodni, hogy legyen még egy kiegyezés és meg lehessen kötni a kereskedelmi szerződéseket. Tudósítónk azt hiszi, hogy a berlini kelet csak fikció és hogy a nevezett lap Budapestről kapta értesítését, mely határozottan szenzációs — ha igaz.

Szögyény-Marich László ma délelőtt ismét a királynál járt és ugyancsak ott járt gróf Tisza István miniszterelnök is. Szögyény 10 órakor, Tisza fél tizenegykor érkezett a várba és fél tizenkettőkor együtt jöttek el. Szögyény már harmadszor volt a király előtt, ami tisztán annak a ténynek tulajdonítható, hogy ő felsége szereti a berlini nagykövetet és kíváncsi arra, hogy a napi politikától távol eső tárgyilagossággal megfigyelő miféle véleményt alkot magának a helyzetről. Annyi kiszivárgott már, hogy Szögyény, — aki éppenséggel nem szándékozik berlini állását ott hagyni — eddigelé azt javasolta a királynak, hogy a kereskedelmi szerződések és a gazdasági kiegyezés sima lebonyolításának biztosítása mellett engedjen a katonai téren annyit, amennyit lehet. Tisza mai kihallgatása csak arra való, hogy a király egyeztethesse Tisza és Szögyény véleményét. Azt beszélik, hogy a mai kihallgatások során vagy után a király végleg döntött és határozott, vajjon újabb meghívhatja-e Andrássyt és ezzel az engedmények, vagyis a koalíciós kabinet terére lép avagy elfogadja-e a tiszta hivatalnok-minisztérium tervét?

Szögyény-Marich László a kihallgatás után gróf Andrássy Gyulát kereste fel és vele háromnegyed óra hosszat tárgyalt.

Azután szállására hajtott, hol tudósítónkat fogadta és azt mondta neki: Én sohasem voltam megbízott, soha homo regius, a király csak tanácsomat akarta. Arra a kérdésre, hogy meddig marad még itt, azt felelte: Talán holnapig vagy holnaputánig... szóval nem adott határozott választ.

Más beavatott oldalról arról értesülünk, hogy Tisza erősen amellett kardoskodott a király előtt, hogy Szögyény vállalja a kabinetalakítást, míg Szögyény Andrássy mellett foglalt állást. Innen van, hogy Szögyény elutazása még bizonytalan és nincs kizárva annak a lehetősége, hogy akarata ellenére is beleviszik a miniszterelnökségbe.

Politikai körökben azt beszélték tegnap este, hogy Andrássy Gyula gróf ma ismét kihallgatásra megy a királyhoz. A politikusok nagyrésze reméli, hogy Andrássy ma újabb alapon kap megbízást az ellenzékkel való tárgyalás megkezdésére.

Az udvari ebéd.

Tegnap este udvari ebéd volt Budán, a királyi várakban, melyen többek között részt vettek: Szögyény Marich László berlini nagykövet, gróf Andrássy Gyula, Kossuth Ferenc, Justh Gyula házelnök, Gullner Lajos, gróf Battyány Lajos, Szederkényi Nándor, Falk Miksa, Dániel Gábor báró, Szentiványi Árpád és Zichy Aladár gróf országgyűlési képviselők.

Az udvari ebéd után cerclét tartott a király, mely alkalommal feltűnő sokáig beszélgetett Lukács pénzügyminiszterrel.

Beavatott körökben ebből arra következtetnek, hogy Lukács László van kiszemelve az átmeneti minisztérium vezetésére.

Lukács alatt a jelenlegi miniszterek kizárásával, csakis a másod államtitkárok vezetnék az egyes szakminisztériumokat. — Ezek közvetlenül azután a korona és a szövetséges ellenzék közötti béketárgyalásokat

magára volt s megint lehunyta a szeméit. A rövid ut is elegendő volt, hogy átgondolja a kapott értesítés messzehatását. Nagy dolog történt vele.

Tán tíz esztendeje sincs, hogy az árok háti törvényszékhez aljegyzőnek kinevezték. Nagyon csinos, uri képű gyerek volt, amint hogy ur is volt igazán, garas nélkül ugyan, de ur s ebben mindenképpen elütrött az árokháti összes zsiros parasztoktól. Hogy a Föti-Kovács Vera udvarlót egypár gavalléros cselekedettel mind kiütötte a nyeregéből, hogy a milliomos paraszt-gróf lányát feleségül kapta, hogy az asszony testvérkéit a tüdősorvadás mind elhordta, hogy a törvényszéket odahagyta, hogy megválasztatta magát polgármesternek, ezt már csak azért, hogy vörösbőrű bennszülöttek mind kipukkadjanak az irigységtől, — mindez már régén múlt dolog.

De egész hosszú idő alatt egy aggodalom volt az élete mégis. Valahányszor a feleségére nézett, beesett arcu, vézna, csontatlan jószág volt szegény, a hamar elhalt testvérkéik jutottak mindig az eszébe. Neki már több esze volt, mint az apósának meg a sógorának, ő télen Mentonéba, nyáron Gleichenbergbe küldte az asszonyt, de mit ért, ha csak vértelen és beesett arcu maradt mégis! Ha hirtelen megröhanja őt is a tüdősorvadás, az oldalági rokonok egy krajcárt nem hagynak nála. Már tulvan a fiatal-ság munkabíró évein, a gögös fiatal-ság bizonyosan kibuktatja a polgármesteri kibuktatja s akár kezdje megint az aljegyzőségén.

Az évek folyamán valósággal meggyűlölte ezt a csont-bőr asszonyt, aki nem akart neki örökösöt adni.

Nagyot sóhajtott. Most már adott. Most már jöhet az oldalág. Diadalmas érzéssel nyitott be a nagy kőházba.

Bent szobáról-szobára a bába, a dajka, a néni fogadta külön-külön a jóhírről.

A betegszoba ajtajában az orvos fogadta nem az öreg tisztí főorvos, aki csak parádémak járt a házhoz, hanem fiatal, ügyes doktor, régi egyetemi pajtása a polgármester urnak.

— Fiu?

— Erős, hatalmas, életreláló! Hanem az anyja...

— Mi van vele?

A doktor vállat vont.

— Nem tudom, mondá, gyöngé; gyöngébb, mint amennyire oka volna. Mintha letrött, mintha összetört volna. Jobban kéne akarnia egy kiesit.

— Bemegyek hozzá.

— Csak gyöngéden bánj vele, László, vigyázza, akarom mondani. — Kérlek!

A nagy fehérségnél, amelyben feküdt, még fehérebb volt az asszony, aki benne feküdt. A szeme becsukva, kendersizürke haja a párnába veszve, a sovány, vértelen arc, a szintelen, keskeny ajak, a hervatag kéz mind csupa fehérség.

— Vera! szólott a férj ráhajolva. Az asszony azonban nem emelte fel szemehéját.

— Vera! ismételte az. én szólok, Vera! emeld egy kissé a fejedet, nézz rám!

Az asszony száraz kezének megmoccant a mutatóujjára, mint valami hiábavaló, nagy erőfeszítésben.

— Nézd, a doktor azt mondja, hogy egy kis akaratra volna szükséged. Nem akarsz jobban lenni?

Igazán nem lehetett tudni, hogy akart-e jobban lenni.

— Vera! ismételte a férj s puha, kövéres ujjával végigsimította a veritékes homlokot, az élettelen arcot.

Mintha a puha, meleg érintésre valamelyes élet költözött volna az asszonyba. Egy pillanatra felvetette a tekintetét s lehunyta megint.

— A fiamat! — suttogta.

A polgármester ur ránézett a doktorra: — Nem fog ártani az izgalom?

A doktor fogta az asszony kezét s az érverését számlálta: — Nem, nem gondolom...

— Mégis, odasugott a férjnek, tán jó volna a főorvosért elküldeni.

— A kocsit még lenn vár, sugta amaz, hozza el!

A gyereket behozták s az asszony mellé fektették. A megernyedtt arca mintha jóleső elégedettség ült volna ki.

A doktor tovább számlálta az érverést, a polgármester gépiesen fogta a másik kezét s tapogatta rajta az ütőeret.

Egyszerre csak ránézett a doktorra. Az ér örült futamban rohanni kezdett. A polgármester urnak kerekre nyílt egyszerre a tekintete. Hirtelen csak nem érezte többet az érverést. Elsápadt és megfélemedett a hallától.

— Igen! mondta halkán a doktor s elejtette a kezét.

A benyilóban a gyermek visitott erős, teli tüdővel s a polgármester szinte szavalt, amint a doktor megszólította:

— Fiu!... Fiu!... És reám ütött.

Egyház és iskola.

Kossuth emlék-ünnepély. A főiskola, mint minden évben, ez idén is kegyelettel áldozott Kossuth Lajos szellemének. A Magyar Irodalmi Társulat szép emlék-ünnepélyt tartott, melyen nagyszámú közönség volt jelen. Kocsis János, a márciusi ünnepekről ismeretes ifjú szónok, hatalmas beszédben emlékezett meg Kossuth Lajosról. Kiss Endre egy magairta, rendkívül szép, hazafias költeményt szavalt, melynek alapeszméje az, hogy ne sirassuk, gyászoljuk Kossuthot, hanem az új szabadsággal ünnepeljük, az lesz méltó és igaz ő hozzá. Deák Ferenc eszmékben gazdag felolvasása és B. Kiss Pál erőteljes szép szavalata után elnök lelkes szavakkal bezárta az ünnepies gyűlést.

Gazdasági bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház gazdasági bizottsága tegnap délután Veesey Imre főjegyző elnöklése alatt ülést tartott, melyen kölesönügyeket tárgyaltak.

Az ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága holnap délután 4 órakor az egyházi hivatal tanácstermében ülést tart, melyen Dicsőffy József elnököl. Az ülésen folyó ügyek nyerne elintézését.

Debrecen város közgyűlése.

Debrecen város törvényhatósága március hó 30-dik napján, csütörtökön délután 3 órakor a városháza közgyűlési termében tartja bizottsági rendes közgyűlést az alábbi tárgysorozattal:

Polgármesteri jelentés 1905 évi január és február hónapokról.

M. kir. belügyminiszter leirata, mely szerint Kóczian Dezső gyógyszerésznek engedélyezte, hogy a Homokkertben engedélyezett gyógyszerárát a Homokkert-utcában állítsa fel.

M. kir. belügyminiszteri leirat az 1903 évi házipénztári zárszámadásra tett észrevételek tárgyában.

M. kir. belügyminiszteri és pénzügyminiszteri leiratok az egyes adó és felszámolási bizottságnak az 1905—1907. évi adó-kivetési időszakra leendő alakítása tárgyában.

M. kir. belügyminiszter leirata a görög-katolikus templom építése tárgyában.

M. kir. honvédelmi miniszter leirata a loavató bizottság összeállítása iránt.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata, melylyel a Reviczky-Orosz féle alapítványról kiállított alapító oklevelet jóvá hagyja.

Sopron vármegye közönségének átirata, a vándoreigányok kóborlásának meggátlása iránt alkotott szabályrendeletre hasonló statutum alkotása végett.

Győr sz. kir. város törvényhatóságának átirata, mellyel az állami közigazgatás közvetítéséből felmerült költségeknek a törvényhatósági joggal felruházott városok részére leendő megtérítése iránt a m. kir. kormányhoz intézett feliratát pártolás és hasonlilemű felirattal való támogatás végett megküldi.

Hódmezővásárhely törvényhatóságának megkeresése, melyben az Északamerikai Egyesült Államok volt elnökének Washington Györgynek Budapesten emelendő emlékszoberára adományt kér.

Abauj-Torna vármegye átirata a hadsereg és hűnévség pótlóvázási eljárásának módosítása iránti feliratának pártolása iránt.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye közönségének a földmívelésügyi m. kir. miniszter urhoz a lótenyésztés irányítása s fejlesztés érdekében javaslatba hozott igazgatótanácsnak kinevezése iránti feliratának pártolása tárgyában.

Sopronvármegye közönsége az automobil forgalom szabályozása érdekében a m. kir. belügyminiszterhez intézett feliratát támogatás végett megküldi.

A városi tanács a m. kir. belügyminisz-

ternek 107.133. V—b. 1904. számú rendelete folytán a városi muzeum javára Löfkovics Arthur ur által tett adományra vonatkozó adományozási és ajándékozási okiratot jóváhagyás végett bemutatja.

A számonkérőszék jegyzőkönyve az 1904-ik év II. feléről bemutatattik.

Tanácsi előterjesztés az építési szabályrendelet megalkotása tárgyában.

Ugyanaz, mely mellett az általános szabályozási terv bemutatattik.

Tanácsi előterjesztés a Perge-féle ház elidegenítése tárgyában.

A közigazgatási bizottságban egy üresedésben levő bizottsági tagsági helynek választás utján betöltése.

A siketnémákat gyámolító debreceni egyesület megkeresése, igazgatóságába 3 városi megbízott kiküldetése iránt.

Névszerinti szavazás a ker. és iparkamara tulajdonát képező hatvan utcai 23 sz. háznak közművelődési célokra 72,000 koronáért megvétele tárgyában — harmadizben.

A város tulajdonát képező eleppusztai 18 hold 663 négyszögöl kiterjedésű szántó- és kaszáló föld elidegenítése felett a névszerinti szavazásnak — másodizben megajtése.

Két rendőrfogalmazó, egy irodatiszt, esetleg előléptetés folytán megüresedő tisztviselő állásoknak választás utján betöltése.

Tanácsi előterjesztés a rendőrség létszámának szaporítása tárgyában.

Ugyanaz H Bösörmény városának a szarkairtas elrendelése iránti megkeresésére.

Ugyanaz a hajdumegyei méhészegyesületbe alapító tagként belépése iránt.

A debreceni ev. ref. főiskola ifjúságának az 1905. május 7-én városunkban tartandó zászlóavatási ünnepélye költségének fedezésére adomány és zászlóján a város címerének jelvényül használhatása iránti kérvénye.

Városi tanács javaslata az ev. ref. egyház részére szükséges tantermek és tanítói lakások felépítése és a költségek fedezete tárgyában.

A Hortobágy Hasznosításának ügyében kiküldött bizottság kiegészítése.

A városi tanács a siketnémák debreceni iskolája részére lűtő és világító anyag adományozása tárgyában hozott 17,525—904. számú határozatát tudomás végett bemutatja.

Tanácsi előterjesztés a birtok-határjelzési szabályrendelet módosítása tárgyában.

Ugyanaz a Bánkon vágatandó faanyagok vágatási, raktározási és szállítási 60,000 korona költségeinek mikénti fedezése tárgyában.

Több befejezett fegyelmi ügy bejelentése.

Tanácsi előterjesztés a debreceni urkocsis egyesületnek 1905 folyamán tartandó versenyére 2000 korona versenydíj adományozása iránti kérelme tárgyában.

Marx József kérvénye magyar honossága megszerzése esetén a város kötelekébe leendő felvételének kilátásba helyezése iránt.

Debreceni Gábor városi hajdu fellebbezése nyugdíjaztatása iránti kérelme tárgyában hozott 17,803—1904. sz. tanácsi végzés ellen.

Beke Károly volt városi számtiszt fellebbezése befizetett nyugdíjárulmányai visszaadása iránti kérelme tárgyában hozott 18,034—1904. sz. tanácsi határozat ellen.

Németh András s társának, mint a Fehér-féle ház bérlőinek fellebbezése a 2283—1905. számú tanácsi határozat ellen.

Varga Lajos volt rendőr fellebbezése nyugdíj igénye megállapítása iránti kérelme tárgyában hozott 18,031—1904. sz. tanácsi határozat ellen.

Harsányi Gusztáv s társai homokkerti birtokosoknak felfolyamodása az elsőfoku határozattal egyező 126—1904. bkgy. számú határozat ellen beadott fellebbezést vissza-

utasító 919—1905. sz. tanácsi határozat ellen.

Kálmán József debr. lakos polgárosítás iránti kérvénye.

A városi gyalogrendőrök drágasági pótlék adása iránti kérvénye.

Tanácsi előterjesztés Eisler és Brüder cégnek a guti magfák kihasználási határidejének meghosszabbítása iránti kérvénye tárgyában.

Ács Nagy Ferenc rendőrfogalmazó kérvénye felfüggesztése időtartama alatt visszatartott fizetésének kiutalása iránt.

Alföldy Mihály városi őrnök kérvénye az ellene folyamatba tett eljárás folyamán történt felfüggesztése ideje alatt visszatartott fizetésének kiutalása tárgyában.

Tanácsi jelentés Erdélyi István rendőrfogalmazó tb. r.-kapitány részére a közgyűlés által engedélyezett 1 évi szabadságidő lejártá s fizetésének a 178—7478—1887. bkgy. szabályrendelet 3 §-a alapján beszüntetése tárgyában.

Nyugdíjazás iránti kérvények. Özvegyi segélyezés és gyermeknevelési járulék megállapítása iránti kérvények.

Varga István rendőr végkielégítés iránti kérvénye.

Orvostudori és bábaoklevelek kikielégítése.

NAPI HIREK.

Választási napló.

Április 3. Vác.

Április 4. Sopron Szeged, Győr.

— A Vilmos-huszárok önkéntesei.

A Vilmos-huszárezred önkéntesei most, az iskola bevégeztével, valamennyien megkapták a két csillagot. Az elméleti vizsgálatot tartotta Miskolcon, ahol az önkéntes iskola van, Strunz kapitány iskola-parancsnok, Lónyay Albert vezérőrnagy, dandárparancsnok jelenlétében, ki az önkéntesek felett teljes megelégedését fejezte ki. A tizedesekké előléptetett önkéntesek névsora a következő: gróf Esterházy Pál, gróf Esterházy Alajos, Meszlényi László, Szilágyi Imre, Szabadhegyi Ákos, gróf Woráczky János, gróf Woráczky Olivér, gróf Teleky Sándor, Orutay Gyula, Gerbert Béla, Csucs Lajos és Zangen Károly.

— A hirdetések haszna.

A berlini statisztikai hivatal főnöke, dr. Weber kimutatta, hogy azok az üzletek, melyek rendszeresen hirdettek, 1904-ben 74 százalékkal nagyobb üzleti forgalmat értek el a postai küldeményeknél, mint azok, amelyek nem hirdettek. A szórványosan hirdető cégek postai küldemény-forgalma azonban csak 4 százalékkal volt nagyobb az egyáltalán nem hirdető cégekénél úgy, hogy a nem rendszeresen folytatott hirdetéseknek számottevő haszna egyáltalán nem volt. Ugyanilyen haszna van Magyarországon is a rendszeres hirdetésnek; melyet azonban gyárosaink és kereskedőink még mindig erősen elhanyagolnak.

— Rabszolgavásár Debrecenben.

Megdöböntő és felháborodást keltő dolog foglalkoztatja tegnap óta a reudőrséget. Az emberi nemtelenségnek és gázságnak a legundorítóbb, legaljasabb műve, a lélekufárság. Hányszor fordulnak elő panaszok a társadalom ezen fekélyei ellen, akiknek fekete lelkekben inkább állati, mint emberi érzés lakozik akik érzéketlen galádsággal taszítják a kezük közé került szerencsétleneket a bűn fertőjébe. Mindezt pedig, mint szabad ipart üzik. Kufárkodnak a lelkekkel, mely busás

jövendőt hajt nekik. A romlásba döntött áldozatoknak sejtelmük sincs arról, mi vár rájuk, és akaratlanul, tudtukon kívül hurcolják őket az örvénybe, hol kiméletlen, alávalósággal tiporják sárba erenyeiket az erkölestelen üzérkedők. A debreceni rendőrségnél tegnap reggel megjelent három hajduböszörményi iparos segéd és eladta, hogy az ottani, Bódi Lajosné-féle rendőri felügyelet alatt álló mulatóból megszöktették Bunda Terézt. Bunda Teréz nagykarolyi illetőségű cseléd leány néhány héttel ezelőtt jött Debrecenbe, és egyenesen a Dégenfeld-téren levő Klein-féle cselédhelyezőhöz fordult, mert mielőbb szolgálatba akart állni. Az intézet vezetője pár nap alatt el is helyezte a tudatlan leányt a Dankóné-féle Veres-utca 4 szám alatti rendőri felügyelet alatt álló házba. Mikor a szerencsétlen teremtés megtudta milyen helyen van, kétségbeesetten könyörgött hogy bocsássák el, azonban Dankóné erre nem mutatkozott hajlandónak. A lány fenyegetőzésére mégis megijedt és valósággal eladta 40 koronáért Bódi Lajosné nevű kartársának Hajduböszörménybe. Itt kezdődik a három feljelentőnek Lippai János cipész segéd, Pázmándi Lajos borbély segéd és Steinhardt Lajosnak dícséretre méltó cselekedete, akik a leánnyal megismerkedve, annak könyörgésére elhatározták hogy megszöktetik. Tervük keresztülvitelére nem soká kellett várakozniok. Hétfőn éjjel tűz ütött ki a városban, ezt az alkalmat, a nagy zavart felhasználták és elhatározásukat tett követte. A leánnyal egyenesen a rendőrségre mentek és ott elmondták a történetet. A rendőrségtől egy rendőr kíséretében elbocsájtották a leányt a vasuti állomáshoz. Az állomáson azonban már várt rá Bódiné, követelődzésére a rendőr átadta neki a leányt. Bódiné pedig visszahozta Debrecenbe Dankóné büntanyájára. Miután a szöktetők az itteni rendőrségnél megtették a feljelentést, azonnal rendőrt adtak melléjük és annak kíséretében elmentek a Veres-utcai házba, Dankóné eleinte tagadta, hogy a leány nála van, később azonban mikor tudomására jutott, hogy a rendőrség házkutatást akar nála tartani, személyesen ment fel a főkhptányhoz és bevallotta, hogy a leány nála van, kit nyomban szabadon is bocsájtott. A rendőrség most erősen nyomoz ez ügyben és a lélekkutatók alighanem nagyon drágán fogják megadni az árát lelketlen munkájuknak. A Klein féle közvetítő intézetet hasonló dolgokért nem egyszer hozták már hirbe.

— **Cziegler Győző meghalt.** A magyar műépítészetnek gyásza van. Cziegler Győző műegyetemi tanár, kinek hatalmas alkotásai s tervei az építőművészetben maradandó nevet biztosítanak az elmúlt éjjel három órakor hosszas szenvedés után üllői-ut 25. számú lakásán elhunyt. Halála ország-szerte s különösen építész körökben igaz részvétet keltett. Az elhunyt műegyetemi tanár már hosszabb ideje betegeskedett s január óta ágyát sem bírta elhagyni. Gerincbaj győrtötte, hozzátartozóinak odaadó ápolása hiábavaló volt s az orvos tudomány sem tehetett semmit a romboló kór megállítására. Az

elhunyt sokáig volt elnöke a mérnök és építész egyesületnek. Ő tervezte az épülőfélben levő új műegyetemet, az építendő új ártézi fürdő terveit is ő készítette Budán a szőlőszeti iskola, ugyisintén a vegykereseti állomás is az ő tervei szerint épült, ezenkívül a vidéken számos törvényszéki palotát sok magánpalotát és bérházat. Így az Országos Kaszinó palotát is ő építette. Ziegler temetése esütörtökön délután fél négykor lesz.

— **Gyilkosság Hajdusámsonban.** Vasárnap este nagy verekedés volt a közeli Hajdusámsonban, mely emberhalállal végződött. Lefkovics Márton kocsmájában mulatoztak Piroska József, Agárdi Imre, és Bujdosó Gábor ottani legények, akik már régóta ellenséges lábon állanak Máthé Benjámint, Varga István és Bakó Imrével. Az utóbbiak megsejtve, hogy Piroskák a kocsmába vannak elérkeztenek látják az időt a leszámolásra és megakarták őket ott lepní. Ezt a szándékukat észrevette Szilágyi József legénytársuk, aki figyelmeztette a kocsmában levőket, mire ezek kirohantak és elkezdődött közöttük a csata. Javában folyt a verekedés mikor a helyszínre érkezett Szőke József Zichermann tanyai 24 éves siketnéma aki a verekedők állítása szerint közülük rontott és bottal ütlegelni kezdte őket. A szerencsétlen embert a Piroska pártiak három botütéssel leverték lábáról. Eszméletlenül, vértől borítva esett össze. A botütések olyan súlyos sebeket ejtettek fején, hogy hétfőn délelőtt meghalt. A három gyilkos legényt azonnal letartóztatták és tegnap behozták őket a debreceni ügyészség börtönébe.

— **Rombadölt egyemeletes ház.** Vasárnap március 26-án a délelőtti órákban nagy szerencsétlenség történt Miskolcon, a mely lázas izgalomban tartja a város lakosságát. Az ünnepi élénkséget a város legforgalmasabb pontján, úgy 10 óra tájt irtózatossá robaj harsogta keresztül, amelynek nyomában szinte a föld is megrendült. A Széchenyi-utcaán levő Klein-féle egyemeletes ház romokba dőlt, maga alá temetvén mindenkit aki a nagy bérházban tartózkodott. Egy pillanat alatt futó tűzként terjedt el a szerencsétlenség híre s rövid idő múlva a lakosság óriási tömege állta körül a katasztrófa színhelyét. Szomorú és megindító látvány tárult az emberek elé, a nyugalmas házsorból kiszakítva óriási kő és téglá törmelék, egy épület szánalmas romja meredt az ég felé. A tetőzet feloldalt leszakadva az összedől falak csonka maradványain ült, a törmelék között rengeteg butor, háziesszék elpusztult maradványa s az egész utcán a romokból felszálló sűrű porfelhő. És a rengeteg sulyu romok takarója alatt ki tudja hány szerencsétlen emberélet halála! A szerencsétlenség helyére azonnal megérkezett 2 század katonaság ásóval, csákánnyal felszerelve s a mentők és tűzoltókkal hozzálátott a romok eltakarításához. A lázas izgalomban levő közönséget pedig a rendőrség kordonja fogta körül. Lélegzet vissza fojtva lesté mindenki a mentési munkát, a gyengébb idegzetűek pedig zokogva a szerencsétlenség láttán, várták, mikor kerül ki a romok alól az első holttest. A házban ugyanis mintegy 30 lakó lakott, ezenkívül egy szabó műhely is volt, hol a segédek nagy része otthon tartózkodott. Alig félórai munka után 2 embert sikerült kimenteni, akik csodás véletlen folytán éltek, bár a nagy ijedségtől eszméletlen állapotban találták őket.

Az összedőlő ház Klein Vilmos magánzó tulajdona, kit eddig nem sikerült megtalálni, s ugylátszik ő is a szerencsétlenség áldozata. A ház igen régi volt s a hatóság

a lakók figyelmeztetésének ellenére sem rendelte el a kiköltöztetést. A mentési munka nagy erőfeszítéssel folyik. Borzasztó látvány nézni azoknak a lakóknak kétségbeesését, akik a katasztrófa idején a házon kívül voltak, s odahaza maradt öveiket kétségbeesetten keresik. Egy fiatal asszony közel az örülethez sikoltozik s kéri a mentőket, hogy kis fiacskáját kutassák fel a romok közül. A szerencsétlenség áldozatainak segélyezésére Miskolc polgárai között már megindult a mentő akció. Több lakást és ruhát ajánlottak fel azok számára, akiket a katasztrófa hajléktalanokká tett s minden ingóságuktól megfosztott.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a — következő halálozások jelentettek be: — Csóka Mihályné evangélikus református 40 éves, özv. Éles Ferencné ev. ref. 69 éves, özv. Bujdosó Gáborné ev. ref. 78 éves.

— **Békéltető bizottsági ülés.** Az ipartestület békéltető bizottsága tegnap délután Vetéssy Béla iparhatósági biztos elnökelete alatt ülést tartott, melyen magánügyi vitás kérdések lettek elintézve.

— **Ellopott fehérnemű.** Tolnay Dániel kereskedő Széchenyi-utcai lakos panaszt emelt a rendőrségen, hogy valaki az udvarra száritás végett kiterített fehérneműiből, mint egy 120 koronát érő több darabot ellopott. A rendőrség a tettest keresi.

— **Felszabaduló tanoncok.** A jövő hóban megtartandó ipartestületi előjárósági ülésen a debreceni iparos tanoncok közül felszabadítottak a következő tanoncok: Wachberger Bernát paszományos, Hölzer Ferenc lakatos, Magyar Dezső sütő, Preizler Simon lakatos, Dombi Imre hentes, Szabó Sándor aranyműves, Bodnár Károly lakatos, Szabó Imre eszmadia, Laczkó Erzsébet női szabó, Nádasdi Imre hentes, Simák Juliánna női szabó, Zilahi Berta női szabó, Olajos János fodrász, Oláh József hentes, Izsák Sándor kárpitós, Hübner Leó kályhás, Nyalka László asztalos, Perl Lajos képfaragó, Borbély Sándor kovács, Szendrei Sándor ács, Gömöri János f. szabó, Flam Gyula bádógos, Nagy Sándor cukrász, Sárazky Imre kovács, Nánássy Kálmán asztalos, Svarez Jenő kárpitós, K. Tóth András cipész, Szabó Ferencz mészáros, Pethő Sándor géplakatos, Tóth Lajos kárpitós, Szathmári István szappanos, Váci Lajos f. szabó, Rácz Róza női szabó, Oláh Ilona női szabó, Tóth Jolán női szabó, Pongrácz Ágoston fodrász, Pásti Margit női szabó, Papp József lakatos, Katona Kálmán lakatos, Eizen László kárpitós, Tóth József fodrász, Végyváry Lajos eszmadia, Braun József kefé, Szabó István ács, Rakovics Ilona női szabó, Balogh Róza női szabó, Vojtkó Bertalan aranyműves, Keckés Eszter női szabó, Gyapai Zsuzsanna női szabó, Szöllősi Sándor kovács tanoncok.

— **Szakosztályi választmányi ülés.** Tegnap délután a csizmadia szakosztály választmánya az ipartestület tanácsstermében ülést tartott. Az ülésen folyó és szakügyeket tárgyaltak.

— **Ipar váltások és beszüntetések.** Március hóban Debrecenben ipart váltottak a következő iparosok: Kiss József sütő mester, Lenci Mihályné mészáros, Koller Ferenc cipész, Schmidt Sámuel hangszerkészítő, Feldmann Sámuel szobafestő és máyoló, Gulácsi György kőműves, Kolb Sámuel mészáros, Muraközy Imre asztalos, Oláh András kárpitós, Fejér Ignác hentes, Bakos János hentes, Szőke Dániel aranyműves, Zágovits József férfiszabó. Beszüntették iparukat: Veres István gépkovács, Vértessy József kőműves, Révész József eszmadia, Sóvágó István férfiszabó, Horváth

Legjobb vetőgép a világhírű eredeti
Melichar-féle páros soru „Unicum-Drill”

kizárólagos raktár
képviselő
Piac-utca 26.

Rámer Sandornál
Nagytrafik-udvar,
Óvakodjunk utánzatoktól.

József sütő, Nagy István hentes, Kállay Antal csizmadia, Sztrebelovszky Lajos asztalos. Ezedkivül 49 elköltözött és elhalt iparosnak az iparát az iparhatóság beszüntette.

A szabad iskola látogatóihoz. Mint megirtuk szerdán d. u. öt órákor fog beszélni Boszray István festőművész a mindennapi élet művészeiről. Az érdekes előadás a kereskedelmi akadémia dísztermében lesz. Belépti díj nincs, csak arra kéri a rendezőség az érdeklődőket, hogy pontosan jelenjenek meg.

x Anglia Debrecenben. Megérkeztek a leghíresebb kül és belföldi gyártmányú tavaszi szövetek Rósenberg József Angol szabóhoz címzett uri szabó üzletébe s ez uton értesíti a n. é. közönséget, hogy hosszas fáradozás és tömeges vétel folytán sikerült Anglia legelső posztógyárával oly előnyös és olcsó bevásárlási forrást elérni, hogy a mai naptól üzletében megrendelt öltönyöket, 25-30 fr.-tal olcsóbban, mint bárhol és a legjobb szövetekből a legelegánsabb kivételben állítja ki. Jegyezze meg tehát mindenki, hogy a 30-40 fr.-os öltönyöket ezentul 15-20 frt.-ért rendelhetők az Angol szabónál Kossuth utca 8 sz. a színház mellett. A legmodernebb kivitelről gondoskodik a London, Páris és New-York legelső uriszabó termében szabási minőségben működött tulajdonos, Rósenberg József uri szabó.

x Mentze Henrik ujdonságok áruházában nagy változás és átalakítás miatt az összes raktáron levő áruk **rendkívül leszállított áron** adatnak el. Egyes áruk, melyek teljesen kiáruultatnak **gyári áron alól is.**

x 1 kilogram szép mazsola 36 kr., 1 kg. papír héjú dió 20 kr., 1 kg. boszniai szilva 10 kr., 1 kg. családi kávé 1 frt 20 kr, Kertész Miklós fűszerüzletében. Csapó-u. és kenyéripiac sarkán.

x Alkalmi vétel folytán: 55 krajcártól kezdve kaphatók jó minőségű fiu kalapok és 85 krajcártól kezdve kaphatók jó minőségű férfi kalapok, ingek, nyakkendők, sétabotok, gyermekjátékok és számtalan cikkek fél áron; Miklósné és Társa bazárüzletében, nagytőzsde mellett.

x LETZTER JOZSEF fényképezési festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. d. Ujlalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kiskabátban.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Márc. 29. Szerda: Múlato istenek.
Márc. 30. Csütörtök: Gábor diák.
Márc. 31. Péntek: Kaszanóya.
Apr. 1. Szombat: Hajduk hadnagya daljáték.
Apr. 2. Vasárnap: d. u. Szökött katon a népszimnő. este: Rátartós kisasszony. daljáték. Először.

* Szinigazgatói engedélyek. A belügyminisztériumtól a következő szinigazgatók nyertek előadási engedélyt magyar nyelvű színi előadásra 1906. évi virágvasárnapig terjedő időre: Balla Kálmán, Krémer Sándor, Zilahi Gyula, Somogyi Károly, Polgár Károly, Makó Lajos (1905. évi szeptember végéig Debrecen, Nyiregyháza és Máramarosziget városokban, 1905. évi október 1-től Szegeden), Krecsányi Ignác, Kövesi Albert, Farkas-Fort Ferenc, dr. Mezei Kálmán, Komjáti János.

TAVIRATOK.

Belépés a függetlenségi pártba.

Budapest, márc. 28. Báró Torockay Viktor, volt főispán ma bejelentette belépését a függetlenségi pártba.

Japán-orosz háboru.

London, márc. 28. Kavanura japán tábornok feltartóztatlanul nyomul előre Ki-

rin ellen, miáltal nagy veszedelem fenyegeti Linevics orosz tábornok összeköttetéseit.

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, márc. 28. A mai huzáson a következő nyereményeket húzták ki:
10,000 koronát nyertek: 15730 62489 80045.

5000 koronát nyert: 50464 94658.
2000 koronát nyertek: 4448 4624 5998 9291 12228 30839 35979 46077 53809 55761 77667 82871 84654 86335 90360 91426 96664 98135 100369 103761 108026.

1000 koronát nyertek: 662 1908 2926 3220 7511 14748 16006 17408 19315 20771 23937 24644 29191 38356 41455 46148 51878 52760 54295 54882 65950 68108 72380 73447 73977 87076 97194 98482 99057 105198 105261 105783 106719 106810 108599.

Törvénykezés.

Királysértés egy közbeszólás miatt.

Nagyváradról írják, hogy tegnap délelőtt kezdtek el a nagyvárad törvényszéken a márciusi ciklus legérdekesebb sajtóbírósi tárgyalását, amely az esküdttörvényszék előtt fog végbemenni és a törvényszéki tárgyalásokra éhes publikumnak azzal a szokatlan látványossággal fog szolgálni, hogy egyszerre három ujságíró láthat majd a vádlottak asztala előtt, akik a királysértés vétségével terheltnek kerülnek a bíróság elé. A rendkívül érdekes pör aktái az emlékezetes parlamenti küzdelmek idejéből származnak, amikor az országgyűlés házában valóságos orgiákat ültek az apró, de a hecekekben nagy mesterek s kezdődik egy mindenképen sajnálatos közbeszólással, amely Nagyvárad egykori képviselőjének ajkáról hangzott el s számtalan gyorsíró és jegyzőkönyvi javítgatások után következőleg lett megállapítva: — Megette a fene a királyi esküt!

Ez a közbeszólás akkor tudvalevően nagy vihart támasztott s hamarosan elintéztést is nyert, azonban a laptudósítók közül többen, — akik jelen voltak az ülésen egészen másként hallották a Barabás Béla dr. közbeszólását, amelyet mint sokkal szenzációsabbat és súlyosabbat siettek a vidékre telefonálni.

Az egyik vidéki ujság, az Aradon megjelenő Függetlenség ezt a nyomban letelefonozott közbeszólást azután a súlyosabb kifejezés formájában mint rendkívüli kiadást közölte is a publikummal, de ez annyira súlyos kitételű volt s annyira eltért a parlamentben később korrigált illetve megállapított kifeje-

zéstől, hogy az ügyészség sajtópört indított a lap ellen. Három Aradi ujságíró: Róna Lajos, Székely Miklós és Pintér Gyula került így a kredóba, akik elkészítői illetve szerkesztői voltak az inkriminált különkiadásnak s hiábavaló volt minden védekezésük, a vizsgálatot annak rendje és módja szerint lejáratatták ellenük s vádlottként a bíróság elé állították őket.

A tárgyaláson tisztázódnak majd ennek a kérdésnek részletei és az esküdteknek alkalmuk lesz igazságos verdiktet hozni, hogy mennyiben bűnösök a terhelt ujságírók. A tárgyaláson egyébként Csulyok Béla elnök, a közvédat Vámosy Mihály kir. alügyész, a védelmet pedig Halász Lajos dr. látja el. A tárgyalásra tanuként be van idézve Zilinszki István orsz. képviselő is, az aradi Függetlenség kiadótulajdonosa.

Lovass és Ladányi

féle divatáru üzleteket megvettük. Az összes tömegáruk Piac utca 7 sz. Vecsey-ház.

rendkívüli olcsó áron eladatnak.

Donogan és Somossy
állandó főüzlete
Kistemplombazár.

Timároknak, Szappanosoknak
igen alkalmas nagy tölgyfakadak használt de igen jó állapotban olcsón eladók

BERGER HENRIK cégnél

Széchenyi utca 21 szám.

HIRDETESEK

jutányos árban

felvételnek

a Szabadság
kiadóhivatalában.

Telefon 275.

50 évi siker

ESZÉKI
arckenőcs
és eszéki
Szalvator
szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

Dienes J.-C. „Szalvator“
gyógyszertárából

ESZÉKEN, Felsőváros

- 1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fill. és 1 kor.
- 1 drb. Szalvator szappan ára 1 kor.
- 1 tégely kézi paszta ára 1 kor. 20 fill.
- Lyon rizspor kis doboz 1 kor. nagy doboz 2 kor.
- Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71,012 sz.

B. m. rendeletnek.

Főraktár Budapest

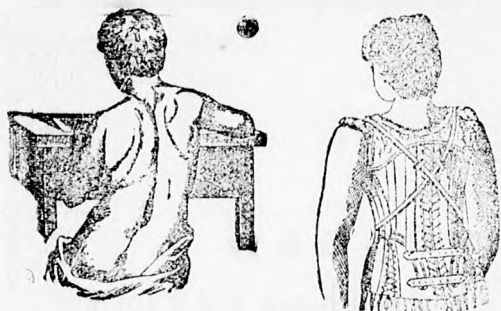
Török József

gyógyszerésznél

VI. Király-utca 12. és Andrássy-ut. 29 szám.

Anyák!

Óvjatok gyermekeiteket a hátgerinc elgörbülésétől!
Hátgerinc elgörbülésben szenvedő

15 éves leány műfűző alkalmazása előtt,

a fűző alkalmazása sával.

Keleti J. testgyógyászati műi tézete készít jótállás és a legolcsóbb gyári árak mellett:

Műfűzőket,

Hessing vagy Dollinger tanár rendszere szerint hátgerinc stb. elferdülésének gyógykezelésére:

Egyenestartók

hanyag testtartás megállítására:

Mellfűzőket

plastikai párnázással stb.

Járó- és támgépeket,

Loenz tanár és Hessing rendszere szerint, a boka- és csipőzület gyulladásánál stb.

Műlábakat és műkezeket

a lektökéletesebb technikai kivitelben, több évi jótállás mellett! — **Gyógy-szobatorna készületek,** valódi amerikai és angol gyártmány, nagy választékban!

Kérjen ingyen és bérmentve legújabb képes árjegyzéket.

Keleti J. orvosi műszer-gyáros,

Budapest, IV, Koronaherceg-u. 17

A legjobb arcz-
szépítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arczot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Serail-crème, nappali használatra.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsás és krém.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára 70 fillér

Kapható: *dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön* gyógyszerész uraknál, valamint *Jósa és Jóna* urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszeráruba Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszeráruban.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs keménypadló számára.

Keil-féle „Glasur“ fénymáz 45 kr.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Borsos Kata cégnél Debrecen.

Értékpapirtulajdonosok figyelmébe!

Van szerencsénk értesíteni, hogy igazgatóságunk legutóbbi ülésében a helybeli és vidéki részvények vételét és eladását üzletünk körébe felvenni elhatározta s midőn ezen új üzletágunkra szives figyelmét felhívjuk, bátorkodunk egyúttal szolgálatainkat minden a bank szakmába vágó művelet keresztülvitelére felajánlani.

Tekintettel arra, hogy a Debreceni Első Takarékpénztár f. hó 26-án tartott közgyűlésén az alaptőke felemelését és új részvények kibocsátását határozta el, szívesen hajlandók vagyunk a lehető legkedvezőbb feltételek mellett az új részvényekre kiírt befizetéseket egész összegében teljesíteni; azon esetben pedig, ha az új részvényeket átvenni nem kívánna, az elővételi jogot a legmagasabb árban megvásárolai.

Mindezekre vonatkozólag készségesen szolgálunk további felvilágosítással s kérjük, hogy bennünket bizalommal elkeresni szíveskedjék.

Debrecen, 1905. március 27-én.

Tisztelettel

Közgazdasági Bank Részvénytársaság.

Tavaszi, nyári újdonságok.

Nőruha mosószövetek ugymint; **hónikék karton, zefirek, zefir batisztok, selymezefirek, fehér és színes ruhapikétek szerb vászon férfi ingzefirek, gazdaszonyi zefirkötények.**

Minden szélességű **havasi gyolcsok, Ibolya, Rózsa vásznak** és minden fajlen vásznak. Kész női és férfi fehér neműek.

KARDOS LÁSZLÓ.
nagyraktáraiban **DEBRECEN,**
Kossuth-utca 9 szám.

Nyiló virágok, csokrok, koszorúk!

Legbiztosabb és legjobb **vetemény és virágmagvakat, gyümölcsfák, diszcserjék, gömbákácfákat** és más kertészetbe vágó növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olesó ár és pontos szállítás biztosítottik.

Még sohasem létezett óriási választékban

fellünő olesó árban vásárolhatók

férfi-fiu- és gyermek-ruhák

Frank Rezső Debrecen legnagyobb ruha áruházában

Eika szálloda mellett.

Tavaszi férfi felöltő 17 K.

Elegáns kivitelű 20-22 K.

Különlegesség különféle színben 24-28 K. és feljebb.

Viselő férfi öltöny 14k.

Jó Cheviot öltöny 16-18 K.

Gyönyörű kamgarn többféle új divatu színben 20-26 K.

Legjobb Francia kamgaruból 30-32 és feljebb.

Növendék öltöny 10 kor.

14-15 éves ifjak részére, Tartós Cheviotból 12-14 K.

Ujdivatu kamgarnból 18-20 K.

Gyermek öltöny 5 K.

(3-10 évesek részére)

Tartós cheviotból 6-7 K.

Gyönyörű újdonság 8-10

Órási szövetraktár!

Legújabb divat szerint készülőnek mindennemű ruhák saját műhelyemben.

PÁRTOLJUK A MAGYART

s vegyünk csakis Magyarországon

Legfinomabb kivitelű igen célszerű villanyvilágítású

zseblámpa

csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet

csak 5 koronába

ketül és pedig 1 finom u. tajtékpipa kínai ezüst foglalattal, 1 hozzávaló pipaszár, 1 célszerű dohányzacskó, 1 gyufatartó, 1 tajték szivarszopóka, 1 szivartárcsa, 1 házi pipa szárral együtt, 1 tajték szivarszopóka, 1 szivarvágó, 1 szivar hamutartó, 10 drb. összesen.

4 és fél kiló, körülbelül 50 drb. különféle illatu finom pipere szappan csak 5 kor.

Egy nagy amerikai gyár tönkrehajtása folytán azon helyzetbe jutottam, hogy az alatt felsorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat mélyen leszállított áron potom 6 frt 40 kr-ért szállíthatom bárkinck, és pedig:

6 drb amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével,

6 drb amer. szab. ezüst evővilla egy darabból,

6 drb amer. szabad ezüst evőkanál,

12 drb amer. szabad. ezüst kávéskanál,

1 darab amerikai szabad. ezüst leves merítőkanál,

1 darab amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál,

6 darab angol „Viktoria” pohártálcza,

1 darab remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt 40 kr.-ért ezen tárgyak ezelőtt 40 forintla kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is, melyért jótállást vállalok.

Megrendelhetők utárvét mellett.

Neumann József-nél

Budapesten, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pengéjű kés és egy darab szeletelő villa csak

4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott fazék és 6 darab lábas különböző nagyságúak csak

5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf óra

ketévi jótállás mellett.

csak 5 korona.